

Kjøp

Bygningsartikler
Rørledningsartikler
Sanitærartikler
bedst og billigst

O. J. Ekornrud ^A/_S

Handelsvirksomhet.
Telefon Sandviken 136, 265

ASKER OG BÆRUMS BUDSTIKKE

Lokalt Blad for Asker og Bærum.

Linoleum
atter paa lager.
GUSTAV LUND ^A/_S
Sandviken.
Telef. 165,

No 81.

Bladet udkommer i Sandviken Tirsdag og Fredag. Kr. 1.25 pr. Kvarter.
Opsigelse maa ske fjorten Dage før Kvarterets Udgang.

Lørdag den 11 oktober 1919

Avertissementspris paa alm. plads 2., 3., og 4de Side 10 Øre pr. m/m.
Paa første Side 16 Øre pr. m/m.

21. Aarg.

Om kvindernes deltagelse i kommunevalget 1919.

Foredrag av frk. ANNE HOLCK i Asker kvinderaad 8/10 1919.

Naar jeg har ladet mig overtale til at holde foredrag her idag, uagtet jeg har bestemt mig til at trække mig helt ud af det politiske liv, da er det fordi jeg av princip ikke sier nei, naar jeg blir bedt om noget, som jeg paa nogen maate kan gjøre. Det er ikke, fordi ikke mange andre kan gjøre det meget bedre end mig, men fordi folk i almindelighet, og vi kvinder i særdeleshed, gjerne vil undra os vore pligter mot samfundet. Det anser jeg for at være en av vor tids største brøst, som vi maa se at læge. Og som motto over mit foredrag vil jeg sætte de ord, som jeg læste i et prestehjem i Canada: «undlat aldrig at vise nogen en tjeneste, naar du har anledning til det.»

Denne læresætning vil vi alle gjøre klokt i at følge og ingen skal komme til at angre det. Men sier De, hvad har dette med valget at gjøre? Det er en av livets mange smaa tjenester, vi blir bedt om, hver gang vi kaldes til valgurnen, hvad enten det gjelder kommune- eller stortingsvalg, eller som nu forleden for at avgi stemme om, hvorvidt vi vilde være et frit folk uten lenker — om vi vilde hæve folkets moral ad frihetens vei, om vi vilde være herrer i eget hus, eller om vi vilde indføre husinkvisition.

Det er disse, for den enkelte saa ubetydelige tjenester, som kan dra saa store følger efter sig. Og ser vi litt dyper paa tingen saa er disse tjenester av helt egoistisk art. For hvem er det, som drar nytte av dem? det er du og jeg — mand som kvinde.

Naar vi nu staar foran et kommunevalg, skal vi se litt nærmere paa, hvilken betydning disse valg har, og hvorfor vi kvinder skal ta del i dem. Det er desværre et faktum at tusender av kvinder uteblir paa valgets dag, fordi — som de sier politik ikke interesserer dem —. Men jeg vover at paastaa, at dette bunder i en bevisst eller ubevisst løgn, eller i ret og slet dovenskap. Nogen pynter paa det og siger, at politik forstaar de sig ikke paa, men jeg har vanskelig for at tro, at folk i vor oplyste tid, hvor alle mennesker læser aviser, og hvor alle som vil kan faa alle de oplysninger de trænger for at sætte sig ind i de kommunale og politiske brændende spørsmål, kan undgaa at faa et saa grundig indblik i vor politik at de maa ta standpunkt til den ene eller anden kant.

De maa undskylde mine damer, om der mot formodning skulde være nogen tilstede, som har slaat sig til ro paa den sovevante, at de ikke forstaar sig paa politik, og derfor ikke vil delta i valget. Det er en av de piller, man gir sig selv for at døve en daarlig samvittighet — og jeg vilde sandt at sige skamme mig ved at ta dem. Jeg tar ikke i betænkning at uttale, at ethvert voksent menneske maa interessere sig for politik — det være sig mand eller kvinde.

Naar vi kvinder omsider fik stemmeret, var det selvfølgelig fordi man

indsaa, at vi har interesser at varetta likesaa vel som mænd. Thi saavel den kommunale som statsborgerlige politik avgjør i væsentlig grad hvert eneste menneskes velvære.

Giftede kvinder vil selvfølgelig gjerne gjøre sin indflydelse gjældende i sine hjem, det tviler ingen paa. De vil sætte sit præg paa det hjem de har, de vil være med at styre det hele. Og det har de baade ret og pligt til at gjøre. Men ikke alle spørsmål som angaar de enkelte hjem blir avgjort av hjemmet selv og inden dets fire vægge. Jeg skal bare nævne et eneste spørsmål — en sak som jeg vet ligger alle forældre paa hjerte — alle skoleansligninger. Det er som bekjendt kommunestyret som vælger skolestyrets medlemmer, og det er disse igjen, som avgir indstilling om hvilke lærere der skal ansættes, og de bestemmer læseplan, religionens plads i skolen o.s.v. Det vil da fortaas, at valget av skolestyrets medlemmer er av den største betydning for vore barns fremtid. Dette gjælder ikke mindst i vore dage, hvor det nylig er offentlig uttalt, at der kun maa ansættes socialister i skolen, for at barna skal faa indblæst den socialistiske aand saa at si fra fødselen av. Og der hvor socialisterne kommer i flertal i herrestyret, der kan vi være ganske rolige for, at de sørger for at faa anbragt sine meningsfæller i skolestyret, og da er der ikke langt igjen, for alle gamle lærere blir erstattet med socialister. Deres religionsprogram er: væk med religionen av skolen.

Vi ser, hvorledes den nu skal ut av de tyske skoler, og kan det gjennomføres der, hvad der ikke er tvil om, vil det nok ikke være længe, for ogsaa vi kaster denne nødvendige ballast over bord, hvor socialisterne kommer til magten. Det ser ellers ikke ut til, at den nu tynger for meget paa livets seilads, og skal den kastes helt overbord, da blir vort folk meget at beklage.

Jeg mener, at dette ene spørsmål hører til vore mest vitale interesser, saa ingen, gift eller ugift, kan staa likegyldig overfor et kommunevalg. Selv om dette var det eneste, som du tror vedkom dig, skulde det synes mer end nok til, at du med glede benytter dig av din ret til at kaste dit lod i vegtskaalen for at bevare religionen for vort folk; men da maa du noie sigte dem du vil ha til at bestemme saa stor og vigtig en sak. Onsker du religionen ut av skolen da stem med socialisterne? Onsker du at bevare den, da stem med de borgerlige partier. De da den religiøse sans vel illethale maa siges at være mere utvirket hos os kvinder end hos mændene, har vi al grund til at gjøre dette livsvalg gjældende, og vi har en absolut pligt til ikke at stikke det ander stol. Med andre ord — det avhænger i væsentlig grad av os kvinder — om vi benytter os av vor stemmeret, og av hvorledes vi stem-

mer — om kristendommen skal bevares hos os, eller om vi skal avkristnes.

Det beror mine damer paa hver enkelt av os. Vil du da ta dette ansvar paa dig og sitte hjemme, naar du blir bedt om den lille tjeneste at gaa hen at avgi din stemme? Nei det vil du ikke. Du vil ikke være skyld i, at vort folk, vor ungdom, vore barn skal berøves den ledetråd, som er den eneste som fører frem til sand lykke. Og det, som skal erstatte religionen vet vi er nedbrytende samfundsskade.

Men enten man deler det ene eller andet syn paa dette spørsmål, maa det hos enhver være saa brændende, at ingen kan sitte hjemme paa valgets dag og likegyldig si: Jeg forstaar mig ikke paa det. Dette har jeg ingen interesse av.

Her kan vi med sandhet gjøre de svenske stemmeretskviinders valgsporg til vort: «Vi kan aldrig gjøre saa meget for en god sak, som den kan gjøre for os. Men lad os saa være enige om, at vi gjør vort til at fremme den gode sak.

Ja, nu vil De kanskje indvende; ja, men denne sak staar ikke paa noget program. Nei, ganske vist ikke, men naar man vet hvad vei vinden blaaser — hvilket livssyn de forskjellige partier representerer, og at skolestyresvalg foretages av hvert eneste kommunestyre, da vet vi hvorledes det gaar hvis det eller det parti kommer til magten. — Forøvrig er det min erfaring efter 9 aars arbejde i hystyret og 3 aars i formandskapet, at programmene skal man ikke hefte sig for meget ved. Dem har man for at forpligte repræsentanterne til at stemme efter vælgernes ønske i enkelte vigtige saker, som man ønsker gjennomført, og man kan godt, som her i Asker, ha den samme sak paa de forskjellige programmer og tro, at det kan være omtrent det samme med hvilket parti, man stemmer. Men i mange tilfælde kan det samme spørsmål løses paa forskjellige maate, og da kan det atter bli livssynet, som blir det avgjørende for ens stemmegivning. Ellers vilde sandsynligvis partierne gaat til valg paa en fællesliste og plukket ut de dygtigste fra hvert parti.

Til støtte for denne min paastand skal jeg bare anfore, at punkt 1 i venstres program lyder: Vi vil arbeide for at dygtige, demokratiske kvinder og mænd indvælges i kommunens forskjellige stillingsverv, saa at venstres synsmaater kan gjøre sig mest mulig gjældende. Det er ærlig tale. Programmerne ellers har som sagt meget tilfælles, men synsmaaterne er forskjellige. Dog har de liberale en programpost, som tildels former dets livssyn: Vern om den private frihet, eiendomsretten og det private initiativ.

Den ene sak jeg har nævnt — religionsspørsmålet — som ikke staar direkte berørt i noget parti-program her i Asker, men som vi kan være ganske sikker paa blir aktuelt, saasandt magten kommer paa andre hænder, skulde være mere end nok til at gjøre det klart, at enhver mand og kvinde, som har interesse av denne efter mit syn største av alle de saker man faar med at gjøre, har pligt til at benytte sig av sin stemmeret, hvad enten man tilhører det ene eller andet parti.

Men der er saa mange andre spørsmål, som ogsaa maa fange ethvert tænksomme menneskes interesse for vore kommunevalg — ogsaa os kvinder — ja, jeg kan om

mange av dem fristes til at si — først og fremst os kvinder.

Siden jeg er begyndt med skole-spørsmålet kan vi med det samme ta for os arbeidet for at opnaa obligatorisk undervisning i matstel og oprettelse av skolehaver. Der er nu vel ingen av os, som hverken kan eller vil si, at dette forstaar vi os ikke paa, eller at vi ikke har interesse av det. Det vilde være en falliterklæring saa stor som vel mulig, — for hvad skulde vi ellers forstaa os paa om ikke det? — Og dette er saker som kvinderne skulde ha særlige betingelser for at løse bedre end mænd, og at de spørsmål som gjør det nødvendig, at kvinderne er medlemmer av kommunestyret, saa de kanske kan faa en avgjørende indflydelse paa spørsmålenes løsning.

For vi har vel i disse tider faat mange sorgelige beviser paa, hvorledes det gaar naar mændene alene steller hjemme og siger: vi alene vide. Jeg sigter til rationering og proviantering saavel i den mindre husholdning, kommunen — som den store statshusholdning.

Tro om der findes en av de tilstedestående som ikke med baade interesse og harme har været tilskuer til de mange merkelige dispositioner som er truffet — og tro om de ikke i sit stille sind — om de har kunnet noie sig med det — har tænkt: om her hadde vært kvinder med? Jeg indrømmer villig, at der har været mange vanskelige notter at knække, og at det er lettere at kritisere bakefter end at træffe dispositionerne paa forhaand, men jeg vover den paastand, at meget hadde været bedre om dygtige kvinder i større utstrækning var taget med paa raad. Sorg nu for at de faar befattning med saa vigtige spørsmål som skolekjøkkensaken, som glædeligvis staar paa programmerne i Asker. Ingen vil bestride at dette er et kvindespørsmål av rang ved siden av, at det er en av skolens største samfundssogaver.

Av andre saker som kommunestyret har befattning med, skal jeg nævne — boligaksen, hjemmenes elektrificering, vand- & veivæsen og øvrige kommunikationer. Vi kan da ikke faa os selv eller andre til at tro, at dette er noget som ikke interesserer os kvinder. — Er det ikke kvinderne og barnene som mest lider under slette boligforhold, fordi de er mest henvist til at opholde sig i hjemmet? Er det ikke kvinderne som vil faa den største nytte og hjælp av elektricitetens anvendelse i kjøkken og stuer? Har ikke vi interesse av, at der sørges for godt og tilstrækkelig vand? Og er det ikke i vor interesse at ha gode veie og andre kommunikationer, saa vi paa hurtigste og bedste maate kan komme i forbindelse med utenverdenen?

* Skulde ikke fattigvæsenet, verge-raadet, sykepleien være saker som i særlig grad interesserer os?

I 1915 merket vi for første gang, at kvinderne vaanket av sin politiske dvale — da gik det som et ryk igjennem dem. — Det var barneløvene, med arveret for de illegitime barn, som vækket dem. Først da de merket, at hjemmene rystet i sine grundvolde, gik det op for dem, at politik ikke laa dem saa fjært endda. En slik sensationsak skulde der til for at gjøre os seende; men da slaget var over — tapt eller vundet — efter som man anskuet saken, krop vi atter i hi og nella vore vaaben, som om dette var den eneste sak av betydning der angik os.

Jeg vet, at de paa enkelte steder,

hvor man har begaaet den efter min mening store dumhet at opstille egen kvindeliste, med lys og lygte har søkt efter specielle kvindesaker, som de skulde vifte med paa programmet. Men det behøves sandelig ikke; ti i det store og hele falder mænds og kvinders interesser helt sammen, fordi begge nyder godt av de gode samfundet byder dem, og de lider begge under de herskende mangler.

Hvad er saa egentlig politik? Det er intet høitflyvende, ufattelig begrep, som saa mange tror. Nei, det er vort daglige brod, vort daglige liv. Det er alle de — jeg holdt paa at sige — smaatinger — men det er de ikke, alt det som former vor tilværelse, det som avgjør, om vi skal leve i gode, rolige, sunde forhold i by og bygd — om vort hjem og vort hjemsted blir trivelig eller ikke.

Og hvis der er nogen tilstede for hvem det ikke er gaat op, at de har interesse for politik, da vil jeg si dem: Hver eneste gang De beklager Dem over noget f. eks. at skolen er daarlig, at barna lærer for litet, lærerne er ikke som de skal være, skolen ligger avsides og ubekvent — eller kanske De er av de faa som glæder sig over hvor godt alt er —; hver gang De kritiserer bygdens veie, postgangen og andre kommunikationer — hver gang De priser elektriciteten eller beklager Dem over dens mangler — hver gang De klandrer eller roser fattigstyret, verge-raadet, sykepleien og alle andre institutioner i bygden — ja, da mine damer viser De netop, at De har den interesse, som De selv har indbildt Dem at De mangler, og som forpligter Dem til at bruke den ret De har faat til ved Deres deltagelse i valget at gjøre Deres til at alt blir styret og stelt, som De tror er til gagn for bygden og alle dens hjem.

Og jeg fælder saa haard en dom over dem, som ikke benytter sin stemmeret, at de ikke fortjener at nyde godt av samfundets goder. Men de er ofte de værste til at klage over samfundets brøst. Kunde det gjennomføres burde der være adgang til at ilægge disse mennesker som beklager sig over samfundets mangler, en bød for hver gang de gjør det. Eller endnu bedre — de burde ilægges en klækkelig ekstraskat, som ikke opfylder sin borgerpligt. Ti dette er ikke alene en forsmættelse efter mit syn paa saken, men en forseelse mot samfundet, som ingen har nogen gyldig grund for. — Opfylder vi ikke denne vor borgerpligt, da stiller vi os selv i klasse med de umyndige og bor behandles derefter. Saavidt jeg vet, er der i Amerika en lov under opseiling som vil gjøre det straffbart at forsømme at stemme. Det vilde ikke være av veien, om vi ogsaa fik en slik lov.

Ved stortingsvalget i 1918 var det her i bygden 1494 stemmeberettigede kvinder, derav stemte — 782 — altsaa omtrent nolaftig halvparten; men 711 av bygdens kvinder sa at hjemme og tenkte: Dette vedkommer ikke mig. Av bygdens 1461 stemmeberettigede maa vi se 488 hjemmefra. Nogen opgave over hvor mange der tilhørte de forskjellige partier, har vi ikke; men da vi vet at saken var en monster sak, som at si bygdens største av sine folk, er det et let gæstykke at finde ut, at det omtrent udelukkende er de borgerlige partier som mistet disse 1199 stemmer. — Re-tiktionerne gjør sig selv, mine damer.

Fra et kvindestyngpunkt er det selvfølgelig meget ønskelig, at der blir flest mulig kvinder indvalgt i kommunestyrene. — Ja, ogsaa rent samfunnsmessig set — ikke fordi vi har saa mange særlige interesser at være, men paa grund av vort spesielle syn paa sporsmaaleene. Det er gavnlig, at kvinderne faar anledning til at gjøre sin opfatning gjældende og om mulig tilføre det politiske liv litt mere etisk.

Hendes særlige omsorg for barn, syke og fattige bør ogsaa komme samfundet til gode.

Det skal villig indrømmes, at det offentlige liv byr paa mange saker og problemer, som vi ikke har evner og forutsætninger for at kunne magte, men da faar man ta sin sunde fornuft fangen og høre paa sakkynndigheten. Det er sandelig et faatal — om i det hele tat nogen — av de mandlige repræsentanter ogsaa som forstaar sig paa alt mellom himmel og jord. De maa ogsaa sporre sakkynndigheten. Men enhver større og vanskelig sak blir belyst, dels gjennom formandskaps indstilling, dels ved utredning i kommunestyret, saa ethvert forstandig menneske faar tilstrækkelig klarhet til at kunne ta standpunkt, og jeg tviler ikke paa at denne bygd, som har saa mange dygtige kvinder, vil faa ære av dem. — Kvinderne behøver ingen lunde frygte for, at deres kvindelige repræsentanter ikke skal holde maal og fylde sin plads. Mit indtrykk er at kvinderne gjennomgaende er samvittighetsfuldere end mændene og sætter sig bedre ind i sakerne end dem.

Hvad det gjælder om er at vinde mændenes agtelse og tillid, være agtpaagivende, hvor kvindens instinkt og synsmaater bør komme frem, ikke være ræd for at slaa et slag for det man anser for godt, — kanske av frygt for at staa alene; men saa maa vi til gjengjæld vogte os vel for at være for feminine, ikke for smaalige, ikke bli fornærmet, om vi blir aldrig saa meget haanet, — ikke i debatten komme med pjatuten realitet — og at vi ikke begaar den samme feil som de fleste mænd — som maa si det de har tænkt, selv om det er sagt 100 gange før i den samme debat. Vi maa ikke bekræfte den paastand, som ikke uten grund hævdes, at kvinderne er snakkesalige. — Rigtignok er min personlige erfaring den, at mændene er minst likesaa gale, om ikke værre. Har man ikke noget nyt at si, skal man tie stille. Derimot kan det ofte være paa sin plads at se kundere en forslagsstiller, for at denne og andre skal faa indtrykk av, hvorledes stemningen ligger an. Det kan ofte ha stor betydning, og den bør ikke underkjendes, men der skal ofte et vist mot til at gjøre det.

De undskylder nok mine damer, at jeg støttet av mine mange aars erfaring har tilladt mig at gi Dem disse raad. Jeg gjør det saa meget tryggere, som jeg selv av 2 av de ordførere jeg har arbeidet under, og som ikke var mine meningsfæller, fik den kompliment, da vi skiltes: De har aldrig bedt om ordet, uten at De hadde noget av betydning at si. Det viser hvad mændene sætter pris paa, og vi har oppnaadd meget, naar vi har vundet deres respekt. Uten et godt samarbeide formaar vi intet.

I forbindelse hermed er der en ting, jeg vil lægge Dem paa hjertet, mine damer, — det er godt at faa flest mulig kvinder ind i herredsstyret, men det er ikke nok. Skal dere virkelig kunne gjøre deres indflydelse gjældende, maa dere besætte en plads i formandskapet. Der er det man har bedst anledning til at gjøre sin indflydelse gjældende, til at faa frem, hvad man vil; ti der er det de fleste saker egentlig faar sin avgjørelse, idet kommunestyret som regel har vanskelig for at faa omstyrtet en formandskapsbeslutning. I den enge kreds som formandskapet bestaar av, har man meget lettere for at faa gehør for sine meninger, der foreslaaes alle som skal indvælges i skolestyre, fattigstyre, vergeraad o. s. v.

Den ene kvinde i formandskapet vil kunne utrette like meget som 10 i herredsstyret. —

Men, siger de, hvorledes skal vi

oppnaa dette? Jo, de kan, hvis dere faar indvalgt 5 kvinder gjøre krav paa en i formandskapet. Og gaa til det sterkeste parti og si: hvis dere ikke godvillig gir os en plads i formandskapet slaar vi os sammen og besætter en plads alene. Ti de har magt til at gjøre det, hvis dere er fem. Da jeg blev indvalgt i formandskapet blev jeg tilbuddet en plads av mit parti, som for at sikre mig den ved prøvevalget besluttet, at jeg skulde opstilles selv om nogen mand ifølge et større stemmetal egentlig skulde utelukke mig. Med andre ord: vi hadde 5 pladse at besætte av hvilke mændene konkurrerte om de 4, og den femte skulde jeg ha. Og de 3 aar jeg var medlem av formandskapet hører til de interessanteste av mit liv, og jeg har det haab og den tro, at jeg fik utrette en del for kvinderne og for samfundet — langt mere end jeg kunde formaa, da jeg kun sat i bystyret. —

Jeg har tidligere i foredraget nævnt, at det efter min mening er en dumhet og en feil at opstille egen kvindeliste med en blanding av alle partiers kvinder. Det sporsmaal er strengt tat ikke aktuelt her i Asker, da der ikke er opstillet nogen egen kvindeliste, men da der ved alle kommunevalg pleier begaaes en anden bommert av lignende art, vil jeg tillate mig at advare mot den, — nemlig at overføre kvinder fra andre lister til deres egen.

Jeg gaar nemlig ut fra, at hvert eneste fornuftig menneske ved et valg ikke først og fremst ser at fremme egeninteresser, men sætter samfundet foran — om de ønsker at de borgerlige partiers synsmaater skal sættes i høisætet, eller om de ønsker at sosialistene skal komme til magten. — Og ser vi noget mere og langt større end bare kvindesaki politiken — da kan vi ikke gaa hen og støtte det parti, som har stik motsatte interesser. Det gjør vi, hvis vi paa vor liste fører kvindenavne fra andre lister. En venstre-kvinde maa altsaa ikke stryke nogen paa sin liste for at faa plads til de kvinder som staar paa høires og sosialisternes lister, eller omvendt en høirekvinde stryke sine folk til fordel for de andre partiers kvinder. Det tredje tilfælde, at sosialistene skulde stryke sine navne og overføre høire og venstrenavne paa sin liste, kan ikke tænkes. Ti de svigter aldrig sit parti, de vet fordelene av at staa solidariske. De tar selvfølgelig gjerne imot andres hjelp, men de gjør ikke gjengjæld; derfor maa de borgerlige partier tape, og sosialistene drar profitten av deres dumhet. Men der er en anden side av saken, som ogsaa skulde gjøre det indlysende at en saadan fremgangsmaate er forkastelig, da man slet ikke oppnaar, hvad man ønsker. Jeg skal prøve at belyse det med et eksempel: Jeg sætter at de liberale efter antallet av de avgivne stemmesedler skulde faa 10 representanter og at den tiende er Fru Falsen-Gjerdum; men takket være at kvinderne har berøvet sit parti stemmer for at faa plads til venstres og sosialisternes kvinder har de tapt saa mange stemmer selv, at de ikke faar mere end 9 valgt av sin egen liste, og den tiende, fru Falsen-Gjerdum kommer ikke med. Men, vil De kanske si, saa har vi faat en anden kvinde frem. Nei, de vil ha hjulpet en mand frem paa en anden liste, ja kanske en paa hver av motstandernes lister, og isaafald har deres eget parti tapt 2 pladse. Man kan nemlig umulig paa forhaand beregne hvem man hjælper frem.

Nei det er bedst at holde sig til sin egen liste, da risikerer man ialfald ikke at tape pladse, og hvert parti faar sørge for at faa sine kvinder valgt. Og det kan man ogsaa, hvis der er tilstrækkelig samhold. Uten det oppnaar man intet. Den eneste maate det kan ske paa, er ved, at de blibenige om hvilke av de opstillede kvinder De fortvinsvis vil ha frem og maa da regne med, hvilke De tror kan paa regne mændenes stemmer. Jeg gaar ut fra, at der ikke er utsigt til at faa alle frem. Men De maa ogsaa bli enige om, hvem de vil stryke for at faa plads til at kumulere kvinderne; og det er ofte vanskelig. Som De vet kan ethvert navn opføres en gang mere

paa listen end det staar der for. Her kan man altsaa, om man vil, stryke de 12 navne for at de andre 12 kan opføres 2 gange. Om det vil være klokt, tør jeg ikke uttale mig da maatte jeg hat et nøie kjendskap til saavel partiernes stilling som til de enkelte kandidater.

Hvis de ikke kjender til det skal jeg gjerne paa tavlen vise dem hvorledes utregningen av hvor mange pladse der falder paa hvert parti finder sted. Den er noget indviklet, men er nyttig at kunne — ikke minst for at kunne avgjøre, hvorledes kvinderne bør stille sig, naar de kommer til formandsvalget.

De vil nemlig med denne utregning med en minutios nøiagtighet kunne regne ut, om De kan besætte en plads der, og om det vil gaa ut over noget enkelt parti. Gjør det det, da stiller det sig for mig meget betænkelig at gjøre det.

Det viktigste av alt, mine damer, det er dog at hver eneste en møter frem paa valgets dag og ved sin stemme klart og tydelig gir tilkjende i hvilken retning de ønsker at bygden skal styres og utvikles. Og jeg gjentar det — man maa ikke la sig besnære av de saker som staar opstillet paa programmerne. — det er meget mere at fæste sig ved det livssyn som hvert parti representerer. De som ser en stor fare i vore dages socialisme — vel at merke ikke i de sociale saker, kan ikke sitte hjemme en valgdag. Gjør de det, da er de direkte skyld i at landet avkristnes — at vore barn blir berøvet livets grundpiller.

Med samme iver som sosialistene kjemper for sin sak, skulde vel de der vil bevare religionen kjempe for den. «Den som ikke er med miger mot mig».

Lad os da kjempe til sidste mand, for det vi anser for ret. Og lad os fore kamper med ærlige vaaben og vise, at kvinderne vil holde det politiske liv rent. Og nei dig ikke med at stemme selv, men sørg for at ikke en eneste en — hverken mand eller kvinde — av deres meningsfæller sitter hjemme. Sit ikke hjemme og tank, at dette kan andre greie med, — det er ikke tegn paa samfundsand og kvindernes kjendte pligtopfyldenhed, nei — du har ikke mere ret til at tænke saa end andre — og hvad blev utrettet om alle sat hjemme?

Nu er det samfundet, som ber dig om en liten tjeneste, som du selv vil hoste den største fordel av. Det er dit eget, dit hjem, dine barns fremtid og lykke, du skal faa være med at bestemme — og det skulde du ikke bry dig om? Aa jo, det gjør du ganske visst. Husk hvorledes politiken kommer snigende ind i dit eget hjem, enten du vil det eller ikke — saa du kan ikke undfly den, og den ret du har faat til at ha et ord med at si om dine egne affærer, er det enhvers pligt at benytte sig av paa valgets dag. — Maatte hver eneste kvinde i i hele bygden bruke denne ret. De vet hvilke verdier der staar paa spill, mine damer.

Tilslut vil jeg takke for den ære som er vist mig ved at anmode mig om at holde foredrag her, men jeg maa tillike be om undskyldning, fordi jeg ikke har kunnet gjøre det bedre. Saken er, at alle mine papirer — alt mit materiale ligger nedpakket, saa jeg ikke kan komme til det. Jeg har prøvet saa langt min samvittighet har tilladt mig det, at være neutral — men religionssporsmaalet har jeg ikke kunnet forsvare at forbigaa i taushet. Ellers vil de ha merket, at jeg ikke har gaat nærmere ind paa de forskjellige partiers programmer — det laa utenfor min opgave.

Er der ellers noget som staar uklart for dem, og jeg kan være dem til nogen nytte skal jeg med glæde prøve at hjælpe dem.

Men lad dette være mit sidste ord i foredraget.

Det er en moralsk forbyrdselse at la være at stemme. Derfor frem til valg og la intet hindre dem. — Stemmeret er stemmeplikt.

Kommunevalget i Bærum

1919

Partifæller i Østre Bærum

underrettes herved om at der er oprettet valgkontorer paa Stabæk og i Sandviken, hvortil alle forespørsler vedrørende valget bedes rettet.

Paa Stabæk er kontorene i Hansens elektr. forretning like ved stationen, telefon Stabæk 406 og hos disponent C. Herm. Haug, Nadderudveien, telefon Stabæk 353. Førstnevnte kontor er aapent fra 1/29—7 em., sidstnevnte fra 5—8 em.

I Sandviken i „Budstikken"s kontor, Telefon Sandviken 92, hvor ogsaa Vesterbæringerne henvender sig.

Blir De forhindret

fra at avgi personlig møte valgdagen, bring da Deres forfaldsanmeldelse i orden. Er nogen av Deres nærmeste bekendtskapskreds ved sygdom eller fravær forhindret fra at møte, saa underret et av valgkontorene itide og De vil faa den nødvendige assistance.

Gamle mænd og kvinder

inden vort parti som har lang vei og som har vanskelig for at gaa til valglokalet kan bli hentet i bil ved henvendelse telefon Sandviken 92 eller Stabæk 353.

Forskjellen.

Arbeiderpartiet har til valget som sædvanlig utgit sin valgbrochure. Indholdet adskiller sig i væsentlig grad fra tidligere, idet den iaar yder de borgerlige partier fuld honnor for deres medvirken til løsningen av forskjellige humanitære sporsmaal og for interessen for arbeidet til bygdens fremgang. For utenforstaende kan det maaske mangen gang synes, som om alle partigrænser er ophørt, idet de fleste beslutninger er vedtat næsten enstemmig. Kun enkelte ganger med dissens.

Interessen for løsningen av de mange opgaver som melder sig i en saa sterk utviklingsdygtig bygd som Bærum er ogsaa tilstede i alle leire og naar uoverensstemmelser ikke kommer sterkere frem skyldes det i mange tilfælde den respekt som vises likeoverfor hverandres opfatning. Den moderne behandling av sporsmaalene ved komitebehandling og forberedelse i formandskap gir en grundigere forhaandsbehandling og virker avslipende for de kommer frem i herredsstyret.

Derfor faar ofte de valgte styresmænd høre kritik utenfra for at de ikke er helt partigjængere nok, saaledes de konservative fordi de er formeget sosialister og sosialistene fordi de er formeget høiremænd.

Det er saaledes uberettiget naar sosialistene tror at de nyvalgte representanter fra høire og frisdede venstre ikke i kommende periode vil bli likesaa interesserte i at gjennomføre det program de er valgt paa som de som har deltatt i de tidligere herredsstyret.

Programmet vil visselig bli gjennomført saasandt de økonomiske forhold tillater det, men disse maa aldrig tapes avsyne og bedømmelsen av den økonomiske stilling til enhver tid er et av de vanskeligste sporsmaal det bevilgende styre spesielt i Bærum har at overveie.

Vi lever til en vis grad paa en vulkan. Der skal saa faa forhold til at forandre den økonomiske basis og særlig efter de nyere skatte love som efterhaanden i sterkere og sterkere grad gaar i den retning at indtægterne saavel ordinære som ekstraordinære beskattes i det tidrum de flyter ind og ikke som efter de tidligere skatte love dannet grundlag for en mer stabil aarlig gjennomsnittsberegning.

Bærum har i de senere aar været saa heldig at kunne nyte godt av gode indtægter og av den grund ogsaa kunnet avsætte til saa store byggeforetager. Eiendomskjøpene i den senere tid har været

sterkt kritisert og det skal medgis at de i flere tilfælde har været dyre, men skal man kjøpe i de «gode tider» saa kan man heller ikke vente at faa noget billigt og om tiderne gaar ned er det godt at vite at ingen av de sidste 3 aars eiendomskjøp undtagen Gupuskogene vil tynge paa budgetterne. Alt er betalt kontant og utlignet. Gupuskogene maa betegnes som en sparbosse som Bæruns befolkning om 20 aar vil være likesaa fornøid for at de er bygdens eiendom som Kristianiaborgerne er idag for at de har Frognersæterskogene.

Man maa derfor alltid skille mellem ordinære og ekstraordinære utgifter og ikke vedta beslutninger som binder fremtidens budgetter uten at man er sikker paa at kommunen selv i nedgangstider kan magte det. Og selv om man foretar de grundigste beregninger over en reforms kostende kan man bli lurt.

Skal man foreta en forbedring paa skolevæsenets omraade med f. eks. utvidet skoletid vil en saadan reform kræve stadig større og større nybevilgninger og det er ingen bevilgninger som er saa vanskelige at forutsi som de der kræver aarlig administration. Man maa være yderlig forsigtig med at vedta reformer hvortil der kræves aarlig administration, fordi alt som skal gaa ut i lønninger er de senere aar steget kolossalt og det er vel vanskelig at faa disse ned om nedgangstiderne kommer.

En reform som derfor har vakt megen strid de senere aar er den saakaldte lægestrid. Det er ingen tvil om at det kommunaløkonomisk set er heldig at denne reform med fastlønnede læger ikke er vedtat. Det har været vanskelig i mange tilfælder ellers at faa forhaandsberegninger til at holde stik men endda værre vilde det ha blitt her.

De representanter av venstre og sosialistene som i dette sporsmaal skilte sig ut har gjort bygden en finansiell tjeneste som ikke kan værdsættes høit nok. Faar sosialistene flertal ved valget vil de vel paa trods av alt føre den gjennom men dette maa forhindres. Der er inden alle partier interesse for at sykepleien skal bli saa god som mulig men man maa gaa meget varsomt frem og ikke faa den for kostbar.

O. Bryn.

Det er en absolut pligt

for enhver mand og kvinde tilhørende det liberalkonservative parti og frisdede venstre i Bærum eller Asker at benytte sin stemmeret paa mandag.

Ved lunkenbet og ligegyldighet mistet vort parti i Bærum en representant ved forr. valg.

Noget lignende maa ikke gjenta sig iaar.

Alle mænd og kvinder av huse! Husk hvad det gjælder.

Det liberalkonservative partis og frisindede venstres program ved kommunevalget i Bærum 1919.

Partierne vil fremdeles arbeide for bygdens utvikling under særlig hensyntagen til den økonomiske evne og under forutsetning av en rimelig beskatning.

Der vil særlig arbeides for:

1. Kommunikationsvæsenet ved overtagelse og oparbeidelse av veie, utbedring av gaardsveie, utvidelse av vaad og kloakvæsen. Fortsat arbeide for sporveissakens løsning. Øket bidrag til velselskaperne.
2. Bygdens forsyning med elektrisk kraft.
3. Boligsaken, særlig ved lettere adgang til laan til egne hjem.

4. Fortsat arbeide for skole og undervisningsvæsenets fremme. Oprettelse av kommunalt gymnasium.
5. Arbeide for ædruelighetens fremme.
6. Arbeide for at skaffe bygden mere lægehjælp.
7. Arbeide for lettelse av skattebyrden for folk med smaa indtægter.
8. Støtte av idrætssaken med særlig henblik paa idrætspladse.
9. Indførelse av enkepension for fattigunderstøttede enker som er hjemstavnsherettiget i Bærum.

Asker liberale forenings program ved kommunevalget 1919.

1. Fortsat utvikling av folkeskolen, støtte av arbeidet for skolekjøkkensaken, oprettelse av skolehaver og arbeide for indførelse av sløid.
2. Oprettelse av kommunal middelskole. Arbeide for oprettelse av fast amtsskole i bygden.
3. Vern om den private frihet, eiendomsretten og let private initiativ.

4. Fortsat arbeide for en tidsmessig ordning av bygdens kommunikationer, som veie, post, jernbane- og brygge forhold.
5. Hensigtsmæssig indkjøp av jord for utparcellering til arbeiderbruk.
6. Støtte av idrætssaken med særlig henblik paa idrætspladse.
7. Forøvrig arbeide for bygdens fremgang under streng hensyntagen til dens økonomiske evne.

Partifæller

som skal reise bort og blir fraværende under kommunevalget maa ikke ta avsted uten at ha bragt sin forfallsanmeldelse i orden.

Partistillingen i Bærum er saadan, at vi ikke har raad til at miste en eneste stemme.

Den nødvendige bistand faaes ved henvendelse til det liberalkonservative partis og frisindede venstres valgkontorer i Sandviken og paa Stabæk. Telefon Sandviken 32 og Stabæk 406 eller 353.

Socialistene og vort program.

Vort partis program i Bærum er mottat med en enstemmig tilfredshet over hele bygden. Ikke bare mænd og kvinder tilh. det liberalkonservative parti og frisindede venstre, men endog socialistene yder vort program fuld honnor. Det heter i deres brochure:

«Høire har igjen lagt frem for vælgerne et program som peker fremover baade i den ene og den anden henseende. Høire har den ganske rigtige fornemmelse at her i bygden nytter det ikke at staa frem for folket og si at man ikke vil noget andet end reaktion og «motstand mot» alt det som humanitet og retfærdighetsfølelse kræver fyldestgjort gjennom et bygdestyre. — Høires program er saaledes all right — for et høireprogram at være.

Et andet sted: «Høire av 1919 har sat op et program vel saa radikalt som det høire i 1916 la frem.»

Vi ber vælgerne merke sig disse uttalelser.

Ved forbudsavstemningen

mandag var man utsat for at flere vælgerne som fremmødte maatte avvises fordi de ikke stod i det statsborgerlige mandtal.

Socialistene om høires holdning i Bærum.

I sin brochure skriver socialistene om høires holdning i Bærum: «Det ligger i sakens natur at i en flerhet av de spørsmål som foran er nævnt, er det vort partis representanter som har tat initiativet og lagt mest kraft til for at faa saken fremmet. Men vor gruppe er jo i mindretal og vi vilde ikke være ærlig om vi ikke gav de andre partier den honnor som tilkommer dem for deres medvirkning ved sakernes gjennomførelse. Det er os saaledes en glede at konstatere at f. eks. beslutningerne om oprettelse av barnehjem og indførelse av alderdomspension var enstemmige. I en række andre saker har der vistnok været dissens, men der har været et tilstrækkelig antal av de andre partiers representanter som har sluttet sig til de synsmaater som er blit de seirende. Det skal dog i denne forbindelse erindres at saavel Høire som Venstre foran forrige valg møtte op med meget liberale programmer. Vi har ingen særlig bebreidelse at rette mot dem for ikke at ha holdt hvad de lovet.»

Ovenst. er jo en ganske god attest for vort parti, men det forekommer os allikevel at arbeiderpartiet smykker sig med laante fjaer. Naar socialistene tar oprettelsen av barnehjem til indtægt for sig, saa maa det være tilstrækkelig at henvise til første post paa vort program i 1916 der lod: 1. Oprettelse av barnehjem. Vi tilføier at posten kom først paa vort program efter henstilling fra Bærumskvinderaad, der saaledes i første række har æren av den post.

Hvad alderdomsforsikringen angaar hadde vort parti denne post paa sit program i 1916 og har i indværende periode som det sterkeste parti været med at gjennomføre den.

Vi vil i denne forbindelse minde om post 9 paa programmet iaar, som lyder: «Indførelse av enkepension for fattigunderstøttede enker, som er hjemstavnsherettiget i Bærum.»

Vort parti har heller ikke ved nogen anledning motsat sig boligsakens fremme, tvertimot, dens varmeste forkjæmpere har været at finde i vore rækker. Vi henviser i denne forbindelse til post 3 paa programmet for iaar, hvori det heter:

Der vil særlig arbeides for bolig-saken, særlig ved lettere adgang til laan til egne hjem.

Hvad der har været gjort for forbedringer og utvidelser av vort veivand- og kloakvæsen skyldes i første række vort parti og at arbeidet vil bli fortsat i samme spor derom er der heller ingen tvil.

Som forkjæmpere for sporveissaken har vort partis mænd staat i første række saavel hvad pekuniære bidrag som hvad det interesserte og dygtige arbeide angaar. Vi vil i denne forbindelse ikke undlate at gi en av vort partis fremskudte mænd, sporveiskomiteens energiske formand gaardbruker Ellefsen Grini fuld honnor og vi har lyst til at se den mand, som ikke slutter sig hertil.

Naar socialistene i sin brochure oplyser at der har staat mangen kamp om skolesaken i Bærumsheredstyre, saa kjender vi ingen anden kamp end den mellem 3aarig og 4aarig middelskole. Vort partis standpunkt i denne sak erkjender vi os fuldt ut og vi er ikke i tvil om, at der ogsaa inden arbeiderpartiets rækker raader en sterk misnoie over at barna først skal faa middelskoleeksamen i 17—18 aarsalderen. Lad os nu gaa et skridt videre. Hvem var det som tok initiativet til kommunalt gymnasium som nu socialistene og venstre har optat paa sine programmer? Det var vort partis mænd.

Det er derfor ikke rigtig, naar arbeiderpartiet vil inkassere æren for skolens gode utvikling i Bærum.

Vort parti og vore representanter i herredsstyret har hat et aapent blik for skolens trivsel og fremgang. Naar socialistene ofrer en saa bred plads paa avispolemiken mellem «Budstikken» og den saakaldte høireavis «Bærum og Askers Blad», saa er vel ingen selvstændig tankende kvinde eller mand i tvil om, at den har gjældtt private personspørsmål og ikke partisaker. De opsatte kandidater er opstillet av partiet og ikke av «Bærum og Askers Blad» og partiet overtar ansvaret for at disse mænd ikke vil svigte sine forpligtelser overfor vort program. Svigten av valgforpligtelser har ikke kunnet paavises likeoverfor vort partis representanter, derimot er det let at peke paa dem inden venstre og socialistene som har svigtet sine programforpligtelser. Om ønskes staar vi til tjeneste med eksempler.

Vi vil slutte med en henstilling til alle mænd og kvinder i Bærum om at læse vort program.

Vi tror det rummer det væsentligste av hvad man kan vente gjennomført i kommende periode.

Disponent Haug anlægger injuriersøksmaal mot „Bærum og Askers Blad“.

Disponent C. Herm. Haug hadde til forlikskommisionens møte tirsdag indstevnet redaktøren for «Bærum og Askers Blad» hr. redaktør Kildahl i anledning et par notiser, som hr. Haug fandt erekrænkende.

Herrerne blev ikke forliket og saken henvistes til retten.

Kommunevalget for Asker og Bærum

foregaar mandag førstkomende. Der stemmes:

For østre Bærum sogn:

1. Paa Lysaker skole i tiden 9 fm. til 8 em. for vælgerne boende i Lysaker skolekreds.
2. Paa Stabæk skole i tiden 9—8 for vælgerne i Stabæk skolekreds og paa Gjønnnes med parseller.
3. Paa Grav skole i tiden 9—8 for vælgerne i Grav skolekreds.
4. Paa Haug skole i tiden 2—8 for vælgerne boende paa gaardene Næs, Avløs, Haslum, Sten, Øverland, Haug, Haga, Horsle, Garlos og Skotta med parseller.
5. Paa Snarøen skole i tiden 9—3 for vælgerne boende paa Snarøen og Halden til og med Rolfstangen, Storøen og samtlige øer i østre Bærum.
6. Paa Høvik skole i tiden 9—8 for vælgerne boende i Høvik skolekreds og paa Løkeberggaardene med parseller, Blommenholm med parseller undtat.
7. Paa Høvik verks skole i tiden 9—3 for vælgerne i verkets skolekreds.
8. Paa Fossum skole i tiden 9—3 for vælgerne i Fossum skolekreds.
9. Villa Søven, Sandviken i tiden 9—8 for vælgerne boende i Evje skolekreds av østre Bærum og paa Blommenholm med parseller.

For vestre Bærum sogn:

1. I kommunelokalet i tiden 9—8 for vælgerne boende i Evje skolekreds av vestre Bærum.
2. Paa Tanum skole i tiden 9—8 for vælgerne boende i Tanum skolekreds.
3. Paa Skui skole i tiden 9—3 for vælgerne i Skui skolekreds.
4. Paa Bærum verks skole i tiden 9—3 for vælgerne boende i Bærum verks skolekreds.
5. Paa Lommedalens skole i tiden 9—3 for vælgerne boende i Lommedalens skolekreds.

Det be.nerkes at vælgerne boende paa Saraholmen stemmer i kommunelokalet da Saraholmen tilhører v. Bærum.

For Asker:

1. I Kommunelokalet for de stemmeberettigede i Jansløkken og Drengsrud skolekredse.
2. Paa Holmen skole for Holmen kreds.
3. „ Wettre skole for Wettre kreds.
4. „ Glimt, Volden for Gisle kreds.
5. „ Friheim, Heggedal for Heggedal kreds.
6. „ Solberg skole for Solberg kreds.

Der er dog anledning til at avlevere stemme paa andre valgsteder end for den kreds hvor vedk. stemmeberettiget er hjemmehørende. Stemmegivningen foregaar fra kl. 9 form. til kl. 2 og kl. 4½ til kl. 6½ em.

Det maa være en æressak for mænd og kvinder tilhørende vort parti dennegang at benytte sin stemmeret.

Socialistene har godt haab om at faa flertal i Asker og Bærum. Det avhænger nu av vælgerne om det skal ske.

Granhaug offentlige skole for barn og ungdom med talefeil, Lysaker.

Ved stortingsbeslutning av 21. mai d. a. er der oprettet en statsskole for barn og ungdom som stammer, har hulgom eller uttalefeil.

Skolen er beliggende ved Lysaker st. ca. 15 minutter med jernbanen fra Kristiania vestbanestasjon.

I skoleaaret 1919—20 vil der bare bli satt igang kurser for stamme. Hvert kursus varer 6 uker.

Kursene, ialt 7, begynner 18. august, 29. september, 10. november, 12. januar, 23. februar, 7. april, 26. mai.

Elevene kan faa kost og losji på skolen.

Elevbetaling: Kosthold pr. kursas a 6 uker kr. 105,00. Skolepenger pr. kursas kr. 60,00. Ialt kr. 165,00.

Stipendier og friplasser for dem som har liten rad. Skjemaer til dette bruk far man ved henvendelse til skolen. Ansokning med skole- og lægeattest sendes skolens hestyrer, Lysaker.

Skolesparekassernes virksomhet i Bærum.

Vi har fra skolestyret mottat flg. statistik vedkommende skolesparekassernes virksomhet:

Skolens navn	Sparekassen oprettet	Skolens elevantal 1918	Derav deltok i sparekassen	Innskud 1918	Innskudd siden sparekassen blev oprettet
1. Lommedalen	1911	106	106	kr. 1 751	5 591
2. Bærum verks	1912	52	52	1 116	5 452
3. Skui	1911	201	144	1 632	5 329
4. Tanum	1912	126	106	2 584	5 815
5. Evje	1913	301	163	3 447	8 156
6. Høvik	1910	216	170	4 866	16 922
7. Snarøen	1912	56	28	488	2 173
8. Lysaker	1914	350	250	4 789	14 156
9. Stabæk	1913	493	369	3 962	18 906
10. Grav	1917	161	141	2 907	5 389
11. Haug	1913	80	32	790	1 832
12. Fossum	1912	60	60	1 319	5 997
Tilsammen		2202	1621	29 651	95 718

De kommunale funktionærer i Bærum faar sit dyrtidstillæg forhøiet med 800 kr. og de fleste grupper ogsaa forhøiet grundløn.

I herredsstyrets sidste mote behandledes flg. indstilling fra lønskomiteen:
I herredsstyrets møte 23 juli iaar besluttedes sak nr. 55 ang. skolevaktmestrenes avlønning og sak nr. 59 ang. lønstillæg for de kommunale funktionærer utsat efterat en skrivelse av 19. juli 19 fra den komm. for-

enings styre var referert. Til at forhandle med de kommunale funktionærer valgte herredsstyret d'hr. Aamodt, Sommerfeldt og Ulverud. De kommunale funktionærer valgte som sine repræsentanter d'hr. Elgstad og Chr. Sørensen.
Denne nye lønnskommité har behandlet sin opgave i flere moter.

Man blev enig om at spørsmålet om forandring av den tidligere gruppering efter funktionærernes forslag burde utsættes og overlates til behandling i forbindelse med den nye administrationsordning.
Komiteen enedes om vedliggende forslag:

Gruppe	Navn	Stilling	Nuværende		Komiteens forslag		Dyrtidstillæg		Tillæg	
			grundløn	topløn	grundløn	topløn	nuvær.	forslaget	komit.s forslag	Samlet
I.	Holmvik	Kommuneing.	8 500	10 000	8 500	10 000	500	1 300	800	800
II.	Ramstad Kirkerud	Herredskasserer	6 000	7 500	6 000	7 500	500	1 300	800	800
		Ligningschef	6 000	7 500	6 000	7 500	500	1 300	800	800
III.	Stølan Gierløff	Avdelingsing.	5 500	7 000	5 500	7 000	500	1 300	800	800
		Bygningsinspekt.	4 000	5 500	5 500	7 000	500	1 300	800	2 300
IV.	Thorstensen Kummervold	Assistenting.	4 000	5 500	4 200	5 700	500	1 300	800	1 000
		Skatteopkræver	4 000	5 500	4 200	5 700	500	1 300	800	1 000
V.	Foss Elgstad Kopperud Dahl	Materialforv.	3 400	4 300	3 900	4 800			200	500
		Bokholder	3 400	4 300	3 900	4 800	500	1 300	1 000	1 300
		Fattigforstander	3 400	4 300	3 900	4 800	500	1 300	1 000	1 300
		Herredsgartner	3 400	4 300	3 900	4 800			200	500
VI.	B. Johansen Jong Stærkeby Sørensen Røli Land Joh. Johansen	Ligningsassist.	2 800	3 700	3 500	4 400	500	1 300	1 100	1 500
		—	2 800	3 700	3 500	4 400	500	1 300	1 100	1 500
		Kontorassistent	2 800	3 700	3 500	4 400	500	1 300	1 100	1 500
		Sundhedsassist.	2 800	3 700	3 500	4 400	500	1 300	1 100	1 500
		Desinfektor	2 800	3 700	3 500	4 400	500	1 300	1 100	1 500
		Opsynsmand	2 800	3 700	3 500	4 400	500	1 300	1 100	1 500
VII. a)	Gulliksen Martinsen b) Christensen	Rorlægger	2 400	3 300	3 000	3 900	500	1 300	1 100	1 400
		—	2 400	3 300	3 000	3 900	500	1 300	1 100	1 400
		Vaktm. v. komm.	2 400	3 000	3 000	3 900	500	1 300	1 100	1 700
VIII. *)	Larsen Halvorsen	Vaktm. v. Dønski	2 200	2 800	2 700	3 100	500	1 300	1 000	1 100
		—	2 200	2 800	2 700	3 100	500	1 300	1 000	1 100
IX.	Frk. A. Bø — A. Larsen — L. Bø — C. Eidal	Kontorist	1 800	2 400	2 000	2 600	500	1 300	800	1 000
		—	1 800	2 400	2 000	2 600	500	1 300	800	1 000
		—	1 800	2 400	2 000	2 600	500	1 300	800	1 000
		—	1 800	2 400	2 000	2 600	500	1 300	800	1 000
**)	Lars Ruud	1. politibetjent	2 600	4 200	3 500	4 850	500	1 300	1 100	1 450
		—	+ 700	—	+ 750	—	—	—	—	—
**)	Nørsterud	1. —	2 600	4 200	3 500	4 850	500	1 300	1 100	1 450
		—	+ 700	—	+ 750	—	—	—	—	—
**)	Ole Ruud	2. —	2 400	3 900	3 200	4 550	500	1 300	1 100	1 450
		—	+ 700	—	+ 750	—	—	—	—	—
	Veivogtere	10 stykker	2 200	3 000	2 600	3 200	1 300	1 300	2 000	4 000
		—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Sykepleiersker	3 —	—	—	—	—	500	1 300	2 400	2 400
		—	—	—	—	—	—	—	—	—
***)	Øist. Næss	Best. Dønski	2 200	2 800	2 400	3 000	400	800	600	—

*) Incl. frit hus, lys og brænde eller 500 kr. i husleiegodtgjørelse.
**) " " eller 500 kr. + uniformsgodtgjørelse 250 kr. og 100 kr. i cyklegodtgjørelse.
***) " " fri station, værdsat til 1 200 kr.

Til de i forslaget nævnte stillinger kommer den nyopr. bygningsassistentstilling og en ubesat 1ste betjentstilling ved politiet. For vaktmesteren ved kommunelokalet foreslaaes at hans utgifter til renhold godtgjøres ham.
Med hensyn til de kommunale sykepleiersker gjøres opmerksom paa, at disse efter deres forbunds regulativ skal ha samme dyrtidstillæg som de andre funktionærer.
For skolevaktmesternes vedkommende foreslaar komiteen, at grundløn for Lysaker, Stabæk, Evje skole og Middelskolen sættes til kr. 2000 — 3 alderstillæg a kr. 200 efter 3, 6 og 10 aar, frit hus, lys og brænde eller kr. 400 samt dyrtidstillæg som de øvrige funktionærer.
Avlønning til vaktm. ved Grav, Høvik, Høvik verk og Skui skole ansættes til 3., ved Tanum og Lommedalen skole til 1., og ved Snarøen, Haug, Fossum bruk og Bærum verk skoler til 1. av foranstaaende beløp.
Vaktmesteren ved Stabæk, som har 2 skoler, foreslaaes gi et tillæg a kr. 400.
Lønsforbedringen foreslaaes bortgjældende fra 1ste juli 1919, endtagen for skolevaktmestrene, der i h. t. formandskapsindstilling av 13. juni d. a. bør ha sin lønsforbedring regnet fra 1. jan. 1919.
Dyrtidstillæg beregnes efter kr. 1 300 i grundbidrag, kr. 300, kr. 200 og kr. 120 henholdsvis for 1, 2 og øvrige forsorgede.
Kommunens dyrtidstillæg utbetales ikke til de funktionærer som har statens.
De tidligere bestemmelser forøvrig foreslaaes oprettholdt.
Sandviken den 17. september 1919. Kristen Aamodt, Sommerfeldt, A. Ulverud, Chr. Sørensen, Alfr. Elgstad.
Behandlet i Bærum's formandskap 22. sept.
Formandskapet foreslaar at komiteens indstilling vedtas med følgende tillæg og forandringer:
1. I klasse IV foreslaaes grundløn forøhøiet med 300 kr. til kr. 4 500.
2. Ligningschef J. Kirkeruds anciennitet regnes fra 1. juli 1913.
3. For frøknerne A. Bø og A. Larsen foreslaaes et personlig tillæg av 300 kr. pr. aar.
Formandskapets forslag under sak nr. 55 ang. kontrakt om rengjøringen av skolerne foreslaaes nu vedtat.
Forøvrig henvises til indstillingene under de to utsatte saker 55 og 59 av 23. sept. 19.
Endvidere foreslaar formandskapet, at dyrtidstillægget for de to sykepleiersker i vestre Bærum blir 600 kr. og i østre 900. — Likesaa at dyrtidstillægget til dem som har pension, forøkes med 25 pct.
Køht vilde forespørge hvordan

Kommunevalget for Asker

avholdes mandag den 13de oktober 1919 med stemmegivning paa følgende steder:
I kommunelokalet for de stemmeberettigede i Jansløkken og Drengsrud skolekredse.
Paa Holmen skole for Holmen kreds,
" Wettre skole " Wettre "
" Glimt, Volden " Gisle "
" Friheim Heggedal " Heggedal "
" Solberg skole " Solberg "
Der er dog anledning til at avlevere stemme paa andre valgsteder end for den kreds, hvor vedk. stemmeberettiget er hjemmehørende.
Stemmegivningen foregaar fra kl. 9 form. til kl. 2 og fra kl. 4½ til kl. 6½ efterm.
Asker valgstyle 4 oktober 1919.
Th. Strand.

Svensk skotøi.

I det sidste aar har jeg ikke kunnet skaffe, hvad jeg kan sælge av Standard skotøi. — Skotøi fra smaafabrikkerne ofte av ringe kvalitet har jeg ikke villet forhandle. I disse dage har jeg mottat 550 par dame- og herrestøvler fra en av Sveriges største og bedste fabrikker. Dette skotøi er elegant og solid og staar fuldt paa høide med bedste haandarbeidet. — Av herrestøvler har jeg igjen endel amerikansk. Prisen for bokskalv er kr. 27,10—29,40. Denne støvle koster nu ca. 60 % mere paa det amerikanske marked. Paa norsk skotøi ventes 20 a 25 % stigning.

Thoralf Woll, Sandviken.

Vinterskotøi ankommet i godt udvalg:

Dame-kalveskind med dobbelt saale høie skafter kr. 39,00
" " " alm. " alm. " " 31,25
" hesteskind " " " " " 28,25
" beksøm haandsyet prima kvalitet, sorte og brune.
Herre " " " " " kr. 38,00
" haandsyet prima kvalitet, sorte og brune.
" amerikanske læderstøvler. kr. 26,00
" brune. " 35,00 og 44,50
Pike- og guttestøvler, plug, fetlæder i alle størrelser
Pike- og guttebeksøm
Pike- og guttestøvler, kalveskind, dobbelt saale, høiskaftede
Endel tykt barneskotøi til uhørt billige priser. Baby støvler til kr. 2,95—3,30—4.45—4.80. Galoger for Damer, Herr og Barn. Strømper, Vaatter, Ragger, Vinterunderføi. Billige faste priser.

Randers Christiansen

Leilighet

paa 3 eller 4 værelser og kjøkken søkes, kun to stille dannede mennesker. Helst nær Stabæk st., villig til at forhandle. Eksp. anv.

Trækning ved Høvik skoles mødreforenings utlodning.

2 brikker nr. 100 Anna Wold. En æske epler nr. 86 Karoline Gabrielsen, Lille-Høvik. 1 fl. saft nr. 83 fru Olsen, (skolen). 1 glas plomme nr. 144 Erik Haslum. 5 kr. nr. 1 Nikolai Pettersen, Blommenholm. 1 glasbolle Eva Greiff, Blommenholm. 1 blomst nr. 87 Bj. Kristiansen, Kristiania. 2 pk. sjokolade nr. 19 Astrid Hansen, Høvik. 5 kr. nr. 4 Olga Johansen, Grønsaker 1 nr. 25 fru Klingenberg, Blommenholm. Hjemmebakt kringle nr. 26 Nøsterud, Høvik. Hjemmebakte kaker nr. 166 fru kjøbm. Jakobsen. Grønsaker II nr. 132 Gudrun Lie. Husholdningsvegt nr. 10 Aage Floberg, Høvik. 3 fl. saft nr. 163 Ellen Martinsen, "Furuheia". Epler I nr. 107 Paul Solbakken, Høvik. Epler II nr. 296 Tokeraud, Aagaard. Kringle nr. 98 Karoline Andersen, Aasly. Grønsaker nr. 289 Karen Haugan, Blommenholm. Aluminiumskjele nr. 354 frk. Tharaldsen, Høvik.

Kaniner.

En del pene kaniner er billig tilsalgs hos

Arnt Kristiansen, Høvikodden.

Østre Bærum's Sanitetsforening

fortsætter sin.

Basar

i Stabæk Idrætsforenings hus Lørdag 11te og søndag 12te oktober fra kl. 5.

Mange vakre og værdifulde gjenstande. — Tombola.

Til aftenrækningen lørdag udlødes en blomst, søndag en kage.

Redaktør: Cand. oec. **Johs. Løken** Raadhustrykkeriet A/S, Kristiania.